HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הך דאזלא בהדה לבי דינא. כלומר חולצת מוליכה לחומה עמה לב"ד וכ"ע לא ידעי הי מנייהו יבמתו ואיכא למיחל מלך וכי נסיב ליה מחמת מלוגמא דאחוה ואיכא למיחל שהיבמה מלוגמא אין לה לחומה הולכת עמה הלכך כי נסיב לחמת ליה לא למימרינן לחומה מלוגמתו נסיב: **מתני'** ולא **מפיימה.** להויל לה לחמת מלוגמתו. ומיהו מחליצה לא מפקרא דמלתוריית' דמיא קמיה ופ"ג לחמותה קיימא לחמות מלוגמא אינה אלא מדברי סופרים: **וכן המגרש.** בגמרא בעי מאי וכן: **פעורה.** אף מן החליצה דיוצאה משום חמות אשה אחות אשתו וחמותו קיימת וחמות גרושה מדברי תורה דכתיב (ויקרא יח) **עליה בחייה** כל שבחייה[ה]: **שומרת יבם שקדש.** אחד מן החיין את חמותה לאחר שנפלה זו לפייסם והוזקקה לכולן: **ממן.** מלכנוס דקא פגעת בחמות זקוקה: **עד שיעשה מעשה.** שיכנסו החיין את היבמה או יחלצו ותעקר זיקתה ממך: **מפה היבמה יבנום אם תשמו.** לחפילו נכנסה ומתה מותר בחמותה: **מם היבם.** ולא נותר לו אם אלא זה: **ואם תשא אחיו בחליצה.** אחד יבומי ואחד חליצה: **גמ' מאי וכן.** לא נפקא לן מדכתיב **אחר** דכל אחר משמע: **מהו ביבמתו.** מי אמרינן כיון דמתה פקע ליסור לחמות אשה ושריא או דלמא הע"ג דפקע ליסור חמות אשה קס עליה בליסור אשת אח דהויל ונפקרה עליו אשה אחת בשעה שהיתה זקוקה ליבם וחין לי קולא בה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שים לה בעים ואסורה עולמית עליו: **מ"ט דרב.** דאמרי הי נפקרה עליו אשה אחת: **שהותרה.** בשעת נפילתה: **ונאסרה.** כשקידש זה לחמותה: **ואח"כ מת אחיו הב'.** ונפלה לחמותה ונפקרה לרשות עליו משום לחות זקוקה ופ"ג לעבד הי מחמת כלתנן בפ' לרבעה לחיין[ו] ד"ה לומרים לוי לו על אשתו ואוי לו על אשת אחיו: **ואח"כ מת אשתו של אני אחיו.** ונפקרה בעלת מחמ זו: **ר' אלעזר אפ' היא.** בפרק ב"ש[ז] המגרש את אשתו והמזיר מותרת ליבם רבי אלעזר אפילו מחמת גרושת אח: **דבשעת נפילה לא היתה זוקה.** למקמי נפילה נפקרה עליה: **מפה יבמתו.** לחקדש לחות יבמתו קאי: **תוספא.** כשמואל ורב חסי: **עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אלעזר.** בפרק בית שמאי חלה גבי מגרש והמזיר משום דמנפילה ואילך לא מיתסרא עליה ואיסור שבאיי אחיו לא מהני בשעת נפילה לאו משום דאי בבריית' דמקדש לחות יבמתו דמנפילה ואילך מיתסרא עליה והכי קאמר למימר אין לי אלא שבאו עליה בשעת נפילה אבל באו עליה בשעת זיקת יבום יבמה יבא עליה לא פליגי: **מתני' לא תחלוץ.** מפרש טעמא בגמרא [ע"ב]: **משום ערוה ומשום ערוות אחות.** בגמרא [מב:] בעי מאי הפרש אילו לחלוסות בין לשוחות לבעלות: **לשוחות יפחדו.** לטעמא משום להבחין בין זרע לחשון לזרע שני הוא שלא תלד שפל בן ט' לראשון שפל בן ז' לחחרון ובאילוסין ליכא למימר הכי: **והחלוסה יעשו.** מיד להא לא מיעברא מן הראשון: **חוץ מאלוסה שביהודה.** לחנן פרק קמא דכחוסות (דף יב.) ביהודה היו מייחדים החחן והכלה קודם כניסחן לחופה כדי שיהא בדו גם הם כלומר רגיל ומלחק עמה שלא יהיו בושין זה מזה בשעילת מנוח הלכך חיישינן למלמ בעלי: **כל הנשים יפחדו.** רבי יוסי חשוחות קאי והכי ס) (קש"ל ר' יהודה) כל הנשים שוחות יפחדו מראשון שלהן גרושין ומיהו בהא פליגינא עלך שלא חלקת בין שלמנה לגרושה והסרת שלמנה ליפחד בחוך ימי שלמנה ואע"פ שאין לי שלמנה מן הנשוחין לא חסרם כל שלשים ימי שלמנה ובחחומה בזמן שהיא קיימת הא מתה ואין נמי לקמן (דף מט.) חלץ לה ומתה מותר בחחומה ואמאי והא שבאי אחיו ומת הרי פטורה ס)[ג]שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה ומת חולצת ולא מתיבמת [ב]וכן המגרש את אשתו ונשא אחיו את אחותה ומת הרי פטורה ס)[ג]שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה משום רבי יהודה בן בתירא אמרו אומרים לו המתן עד שיעשה אחיך מעשה חלץ לה אחיו או כנסה יבנום את אשתו מתה היבמה יבנום את אשתו [ד]מת יבם יוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה: **גמ'** מאי ובן אימא אבל המגרש אמר ריש לקיש [ג]כאן שנה רבי [ה]אחות גרושה מדברי תורה [ו]אחות חלוצה מדברי סופרים: שומרת יבם שקידש וכו': [ז]אמר שמואל הלכה כדברי רבי יהודה בן בתירא איבעיא להו מתה אשתו ביבמתו רב ורבי חנינא דאמרי תרוייהו [ח]מתה אשתו מותר ביבמתו שמואל ורב אסי דאמרי תרוייהו מתה אשתו אסור ביבמתו אמר רבא מאי טעמא דרב משום דהואי יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה תחזור להיתירה הראשון מתיב רב המנונא [ט]ג' אחין ב' נשואין ב' אחיות ואחד מופנה מת אחד מבעלי אחיות ועשה בה מופנה מאמר ואחר כך מת אחיו השני ואחר כך מתה אשתו אחריו אותה יבמה חולצת ולא מתיבמת ואמאי תיהוי כיבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה תחזור להיתירה הראשון אישתיק לבתר דנפק אמר אמאי לא אמרת ליה רבי אלעזר היא דאמר [י]כיון שעמדה עליו שעה אחת באיסור נאסרה עליו עולמית הדר אמר אימור דא"ר אלעזר היכא דלא חזיא בשעת נפילה אבל היכא דחזיא בשעת נפילה מי אמר הדר אמר אין והתניא רבי אלעזר אומר מתה יבמתו מותר באשתו מתה אשתו אותה יבמה חולצת ולא מתיבמת לימא שמואל ורב אסי דאמרי כר' אלעזר אפי' תימא כרבנן עד כאן לא קמיפלגי רבנן עליה דרבי אלעזר אלא משום דמנפילה ואילך לא מיתסר עלייהו אבל הכא דאיתסר אפילו רבנן מודו: **מתני'** [יא]**היבמה לא תחלוץ ולא תתייבם עד שיש לה שלשה חדשים** [יב]**וכן כל שאר הנשים לא יתארסו ולא ינשאו עד שיהו להן שלשה חדשים אחד בתולות ואחד בעולות ואחד גרושות ואחד אלמנות אחד נשואות ואחד ארוסות רבי יהודה אומר הנשואות יתארסו והארוסות ינשאו חוץ מן הארוסות שביהודה מפני שלבו גם בה** [יג]**ר' יוסי אומר כל הנשים יתארסו חוץ מן האלמנה**

מפני

מוסף רש"י

שומרת יבם. ממחת ליבום יבמה (לעיל יח:) מלמד ליבמה ומנוה בגדול ליבם (מגילה יח:). שקידש אחיו. של יבם את אחותה. אחר שנפלה זו לפניו (לעיל יח:) בא אחר מן החיין וקידש את חמותה של יבמה אחר שנפלה היבמה לפניהן (מגילה יח:) ונפלה היבום בחחיו (לעיל יח:). אומרים לו. לזה שקידש חמות יבמתו, המחן. מלכנוס, לפי שחמות זקוקתו היא, דחוא ונאמר שמקקה חמותה לו קידש חת זו, ניוך להמחין עד שחמיאנה היבמה לחחיו ונפקעה זיקה (שם). עד שיעשה אחיך מעשה. ביבמתו או לחלוץ לו ליבם, אבל בעוד היבמה לפני כולן לחלוץ לו ליבם הרי היא כל אחד כאשתו על ידי זיקת יבום ואסור בחמותה משום חמות אשה, דקסבר ים זיקה לפילו בחרי וכל אחד כאח, ופליגי רבנן עליה ואמרי שוחל ושני אינם אלא כאחים הן חין זיקתו מיוחדת להיות מוטלת על אחד מהן להיות באשתו ומותר בחמותה (מגילה יח:). כאן שנה רבי. במשנה זו למדנו רבי (לעיל ח:) ממשנה זו אנו למדים, אחות גרושה מדברי תורה. דניח עדיוה מן הסחוק, אבל חמות אינה אלא מדברי סופרים (קדושין מה:). היבמה לא תחלוץ. בחוך ג' מדשים למיחם בעלה, מפרש טעמא ביבמות (לקמן) שמא מעוברת היא ונמלאת מעוברת אינה מלילה, ואם חאמר חחלון בחוך ג', ונמחין עד לאחר ג', שאם חחלוץ מעוברת אינה ניכרת חלילה אם חלד ולד של קיימא, ואם לא חלד ולד של קיימא ואינה חלילה לנוסרה להנשא, ונמלא מגרשה כרחו לבחנה, ולילרכה לאחר ג' לדעי בחלילה ולא יהי בבכרה וכבר שרי חלוצה לכהן (עדרובין מז:). ולא תחייבם. שמא מעוברת היא ונמלא בא על אשת אחיו שים לה בניה והרי היא עליו בכרת, אבל לאחר שלשה לדיכר בה שהיה מעוברת, או חחלון או חחייבם (שם). וכן כל שאר הנשים כו'. שמא חלד בחוך ג' חשוה לחחיות שים בעלה, שפקר בן שבעה לראשון, וניעור הבחנה לשחיין (לקמן מב.) שמא יינם ששת אחיו מחלו ועוד יש לאוסרן מ) לעיל יח: מגילה יח:, ג) לעיל קט., ד) לעיל קט., ה) [לעיל מח.] לקמן מד.] ו) עיבוחין מז., ז) [עי' חוספות לקמן מב: ד"ה כ' יוסי], ח) [לעיל ח:], ט) [לעיל כט.], י) [לקמן קח:], כ) [ל"ל לקמיה לר' יהודה],

הגהות הב"ח

(א) חוס' ד"ה יוציא וכו' כדפריסית בעיל. דף כ"ט. ד"ה אחי אי:

תוספות ישנים

א) ועוד קשה דלפ"ה היכא דנולדה לאחר חלילת אחותה מעכתי לקחה דקא מ"ל לא חמיל בכל ענין ועוד קשה דפ"ה דלף ממשות נככרי אסרין ליה ואפילו הלא לף שם ימיה להיה עמה ממש שריא ליה כיון דאיכא מאחין לאין לרה קשה לכאון דנקט במתני' דלרה קרובת חלוסה דהא לף מקרייא לרה אלא משום ורבותא דפרט דה"ק אף לחלוץ דהיינו לכי ליגא דלעיל דהיינו היכא שאוסה כולכת עמו לב"ד שהרי לא עשה כה מעשה מקרי מיאון ולא חמר הדר אמר ממש דעדיין קשה ליה דהא מעכשיו היא שהיה רוצה לומר דלא אמיל כרבי אלעזר ול"ל דאף כי בריית' אלעזר ול"ל דהא רבנן סברי לה כר' אלעזר דאיכא למימר דהא דאמר רבנן לעולם דוקא בנפלה לאחר שנפלה אבל בשעת נפילה אפי' רבנן מודו דהא מי אמר. תימה ג"כ דא מצי אחיא אפילו כרבנן ולעולם כרבי אלעזר ומ"מ לא קשיא ליה דהא דאמר רבנן לעולם דוקא בנפלה לאחר שנפלה אבל בשעת נפילה הוא שלא יבעול אחיו אבל אם בעל אחיו אפילו בשעת נפילה אסורה עליו ואפילו הכי קשיא ליה דהא מתני' דקתני חולצת ולא מתיבמת משמע אפילו בשעת נפילה ומ"ש דלא קאמר הכי משום דמשמע ליה דהכי הוי ליה למימר דאי בשעת נפילה אפילו רבנן מודו דאסורה עליו אפילו הכי קשיא ליה דהא מתני' דקתני חולצת ולא מתיבמת משמע דאפילו בשעת נפילה אסורה עליו וא